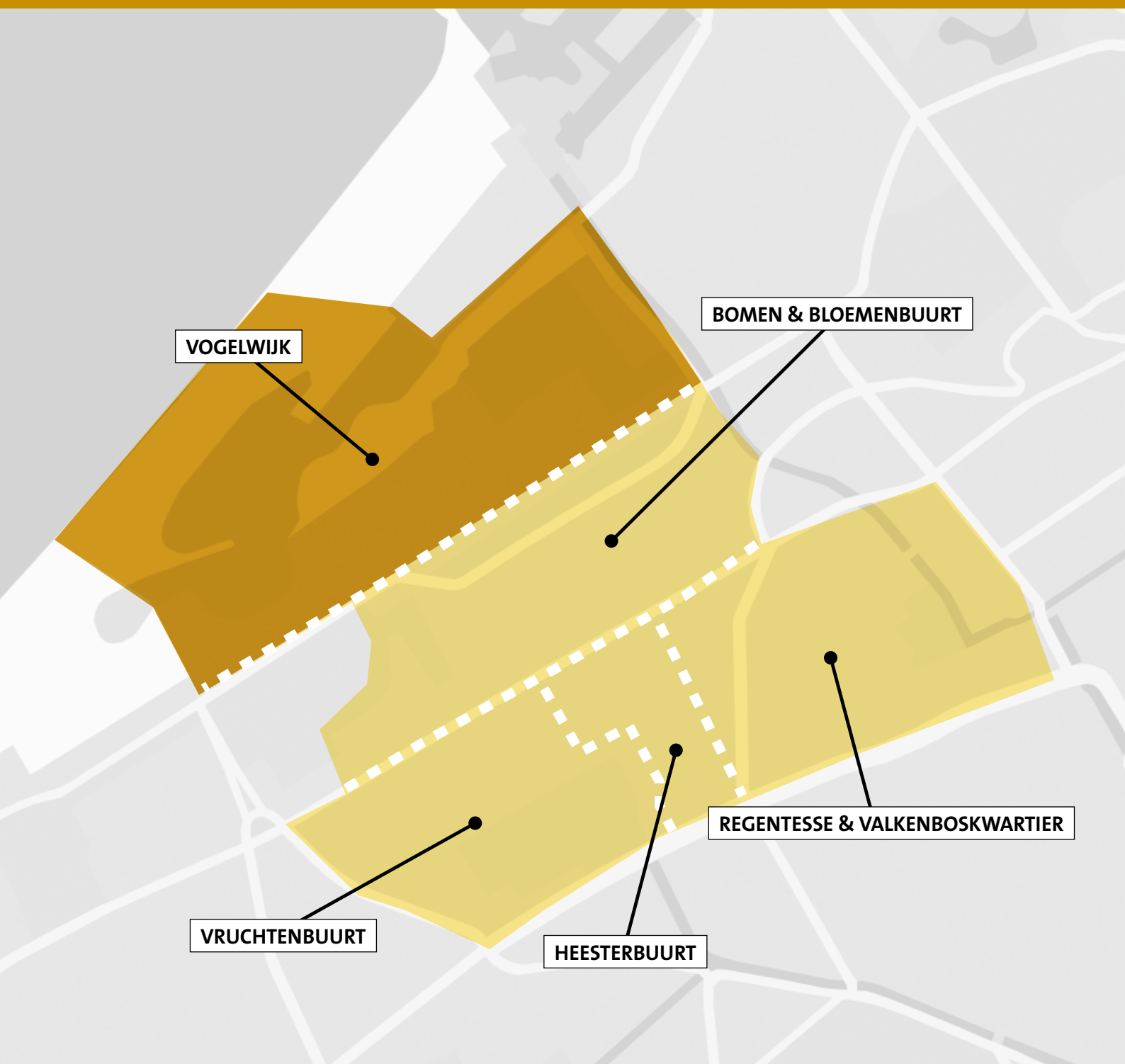

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Segbroek

VOGELWIJK

BOMEN & BLOEMENBUURT

VRUCHTENBUURT

HEESTERBUURT

REGENTESSE & VALKENBOSKWARTIER

Vogelwijk

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u het wijkprogramma Vogelwijk 2016-2019. 'Haagse Kracht' is het fundament van de plannen die een uitwerking zijn van de in de afgelopen zomer gehouden bijeenkomsten van bewoners en professionals. Het programma biedt een leidraad voor de gemeente, de bewoners en professionals om opgaven en kansen samen aan te pakken.

De thema's zijn gekoppeld aan de door het college geformuleerde doelstellingen in het coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse kracht' op het gebied van (onder andere) leefbaarheid, veiligheid, wonen, werk en participatie. Het stadsdeel Segbroek kenmerkt zich door een grote diversiteit in wijken en inwoners. Maatwerk wordt geleverd door in te zoomen op de specifieke eigenschappen en vraagstukken van de verschillende wijken. Het reguliere werk is dan ook niet in dit programma opgenomen, de plannen gaan over wat de wijken extra nodig hebben.

Het stadsdeel Segbroek bestaat uit vijf verschillende wijken; Bomen-en Bloemenbuurt, de Vruchtenbuurt, de Vogelwijk, het Regentesse- en het Valkenboskwartier. Vijf wijken, die ieder op hun manier, bijzondere aandacht verdienen. In de beleving van de bewoners zijn er meer wijken. De Heesterbuurt hoort feitelijk bij het Valkenboskwartier, maar wordt beschouwd als een afzonderlijke wijk. De ongeveer 60.000 inwoners van het stadsdeel zijn over deze wijken verspreid. De betrokkenheid van de bewoners in Segbroek is groot. Segbroek is een stadsdeel met potentie en een grote organisatiekracht. Beide belangrijke voorwaarden om de komende jaren samen met u en de professionals de uitdaging van het wijkprogramma aan te gaan.

Joris Wijsmuller
Stadsdeelwethouder Segbroek

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
3. Prioriteiten	8
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	9
5. Activiteiten 2016	10

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

De Vogelwijk is een ruim opgezette wijk met luxe woningen uit de jaren 20 en 30 van de vorige eeuw. In de Vogelwijk wonen ruim 4.800 mensen. De meeste woningen zijn gegroepeerd in rijtjes van drie tot zeven onder één kap.

Er zijn alleen enkele buurtwinkels rond de Mezenstraat.

De Houtrustweg, Sportlaan en Nieboerweg zijn doorgaande wegen langs en door de wijk.

Aan de randen van de Vogelwijk liggen belangrijke groengebieden, zoals de Bosjes van Poot en het Westduinpark. Het Westduinpark is een Europees beschermd natuurgebied (Natura 2000); het is in 2014 opnieuw ingericht.

De Vogelwijk heeft veel faciliteiten voor buitensport.

Afgelopen jaren is in het grootste deel van de wijk de riolering vervangen en zijn de straten opnieuw ingericht.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd en onderwijs

In de Vogelwijk zijn relatief veel kinderen en jongeren onder de 20 jaar (29,2%). Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat er veel gezinnen wonen. Wat vooral opvalt is dat er heel weinig mensen tussen de 20 en 40 jaar zijn in de wijk. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat jongeren uit de wijk vertrekken om elders te gaan studeren en daarna meestal niet terugkeren naar de wijk.

In de Vogelwijk zijn weinig schoolverlaters. Met 1,1% ligt dit onder het gemiddelde van heel Segbroek (1,8%) en ruim onder het gemiddelde van Den Haag (2,7%). Ook de jeugdwerkloosheid onder 15- tot 25-jarigen is zeer laag: 0,5%.

Met de jeugd en de jongeren in de Vogelwijk gaat het overwegend goed. Er is niets bekend over groepen jongeren die overlast geven in de Vogelwijk.

Wonen

Opvallend is dat bewoners zeer tevreden zijn over hun eigen woning en hun woonomgeving.

Ruim 90% van de woningen is eigendom van de bewoner(s).

De komende jaren wordt het HALO-terrein ingrijpend veranderd. Er komt woningbouw. De projectontwikkelaar heeft hierover contact met omwonenden.

Ook is er een particulier initiatief tot herontwikkeling van de Sacrementskerk. Plannen hiervoor zijn nog niet duidelijk. We wegen eventuele mogelijkheden de komende jaren zorgvuldig af.

Bedrijvigheid

Het HagaZiekenhuis heeft in 2015 een deel van zijn activiteiten verhuisd naar de locatie Leyweg.

Op welke wijze het lege ziekenhuisgebouw wordt hergebruikt, is nog niet duidelijk.

Rond de Mezenstraat zijn enkele buurtwinkels.

Werk en inkomen

Opvallend is het hoge inkomen per huishouden en het zeer lage percentage werklozen. De bewoners zijn overwegend goed opgeleid.

Opvoeding en zorg

De bewoners zijn in goede gezondheid. Naast veel jongeren onder de twintig valt ook het relatief hoog aandeel ouderen op (19,8%).

Van professionals horen we dat er relatief veel eenzame ouderen zijn. Maar die zijn moeilijk te vinden of te bereiken. Nu steeds meer ouderen langer thuis blijven wonen, wordt eenzaamheid een groter probleem.

In de buurt zijn weinig ontmoetingsplaatsen of activiteiten voor ouderen. Ook dat gebrek aan mogelijkheden tot ontmoeting in de buurt draagt bij aan meer vereenzaming.

Leefbaarheid en veiligheid

Over het algemeen zijn de bewoners tevreden over alle aspecten die de kwaliteit van de woonomgeving bepalen. Ook voelen ze zich veilig. Toch is er een aantal problemen.

Bewoners uit de gehele stad en uit de wijk komen graag in het Westduinpark en de Bosjes van Poot. Deze grote duingebieden midden in de stad zijn uniek voor Den Haag. Maar door de vele bezoekers kan het moeilijk worden om de natuurwaarde van deze gebieden op lange termijn te behouden.

Bewoners laten bij herhaling weten dat de Houtrustweg hun een doorn in het oog is. Ze willen dat de weg niet meer dient als stallingsplaats voor grote voertuigen, zoals in het verleden is afgesproken. Ook vinden ze de Houtrustweg niet erg prettig en niet erg veilig voor voetgangers: er is niet een aaneengesloten trottoir.

De Segbroeklaan, net buiten deze wijk gelegen, maakt deel uit van de Noordwestelijke Hoofdroute. De doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid zijn voor verbetering vatbaar. Ook moeten er meer oversteekplaatsen komen.¹

Woninginbraak komt relatief vaak voor in de Vogelwijk. De gemeente en de politie zijn in 2015 een project gestart om samen met bewoners het aantal inbraken terug te brengen. Toch voelt 82% van de bewoners zich veilig; dat is veel vergeleken met het Haags gemiddelde van 68,6%.

Sociale cohesie

De bewoners zetten zich in voor sociaal-maatschappelijke onderwerpen en zijn zeer tevreden over het aantal sociale contacten dat ze hebben.

In de Vogelwijk zijn veel bewoners actief. Ook zijn ze zeer goed in staat om zelf projecten op te zetten, bijvoorbeeld het succesvolle project 'Vogelwijk Energiek'.

Bewoners zijn erg betrokken bij hun buurt. De wijkvereniging heeft laancoördinatoren benoemd per laan of gedeelte van een laan.

---

¹ De Segbroeklaan maakt deel uit van Wijkprogramma Bomen- en Bloemenbuurt. Activiteiten tot verbetering maken dus geen deel uit van het Wijkprogramma Vogelwijk.

3. Prioriteiten

Duurzame woonomgeving

We stimuleren bewonersinitiatieven die ervoor zorgen dat de buitenruimte beter wordt gebruikt. Hierbij richten we ons met name op initiatieven voor stadslandbouw, bewegen en recreatie in de woonomgeving.

Rode Kruisplantsoen²

We zorgen voor een aantrekkelijker Rode Kruisplantsoen, in overleg met gebruikers. We blijven letten op overlast door jongeren en verrommeling en pakken die aan.

Beter gebruik Westduinpark en Bosjes van Poot

We vergroten de recreatieve waarde van het Westduinpark. Dat doen we onder andere door de Berenkuil opnieuw in te richten. We zorgen voor een balans met de natuur- en cultuurwaarde van het gebied. We stemmen de plannen af met bewoners en andere betrokkenen.

Leefbaarheid en veiligheid

Samen met bewoners denken we na over herinrichting van de Houtrustweg. De uitstraling moet verbeteren, de weg moet beter begaanbaar worden voor voetgangers en er moet een oplossing komen voor het parkeerprobleem van grote voertuigen. We werken met bewoners op verschillende manieren aan vermindering van het aantal inbraken.

Samen oud

Samen met bewoners en maatschappelijke partners werken we eraan dat ouderen langer gezond blijven en dat ze minder eenzaam zijn. Dat doen we door informatie te geven, een netwerk op te bouwen rond de ouderen en te zorgen voor meer laagdrempelige ontmoetingsplaatsen.

Buurtbetrokkenheid

We maken gebruik van het vermogen van bewoners om zelf verbeteringen in hun buurt te organiseren en we versterken dat. Zo kunnen er initiatieven komen om dringende maatschappelijke problemen binnen de eigen wijk of elders op te lossen. We bieden ruimte aan bewoners om mee te denken over herinrichting van speelplaatsen. Bij de planontwikkeling van het HALO-terrein en van de Sacramentskerk houden we rekening met belangen van omwonenden.

Communicatie

We zorgen voor betere informatie aan bewoners en voor meer interactie met bewoners. We kiezen middelen die bij hen passen. Drie maal per jaar houden we een open inloop waar bewoners terecht kunnen met hun vragen over en ideeën voor de wijk.

---

² Het Rode Kruisplantsoen maakt deel uit van het Wijkprogramma Bomen- en Bloemenbuurt. Activiteiten tot verbetering maken dus geen deel uit van het Wijkprogramma Vogelwijk.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Duurzame woonomgeving

Buitenruimte

We stimuleren bewoners om samen met de gemeente na te denken over manieren om de buitenruimte beter te gebruiken. Er zijn veel ideeën over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte (urban sport), vergroenen van de buitenruimte, o.a. met geveltuinen en een CO2-neutrale (energiezuinige) wijk. Bewoners krijgen op dit gebied ondersteuning. We betrekken maatschappelijke partners erbij en vragen hun om mee te denken en te ondersteunen. De gemeente geeft informatie en adviezen en brengt de verschillende partijen bij elkaar.

Beter gebruik Westduinpark en Bosjes van Poot

Bewoners, natuurverenigingen en ondernemers werken de visie uit die we in 2015 samen hebben opgesteld. We hebben al enkele maatregelen genomen: begrazing door runderen en aanpassingen van paden en entrees. Daarnaast zorgen we voor nog meer balans tussen natuurbehoud en gebruik. Zo wordt de Berenkuil opnieuw ingericht. Ook houden we de cultuurhistorische en archeologische waarde van het Westduinpark in ere. Vrijwilligers helpen maandelijks mee aan het onderhouden van het park. Ze krijgen waar nodig ondersteuning.

Leefbaarheid en veiligheid

Samen met bewoners bedenken we hoe de uitstraling van de Houtrustweg te verbeteren is. Het belangrijkste is dat de weg beter begaanbaar wordt voor voetgangers en dat er geen grote voertuigen meer geparkeerd staan.

We zorgen er samen met bewoners voor dat de kans op inbraak kleiner wordt. We stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven. Daarnaast organiseren we voorlichtingsbijeenkomsten over veiligheidsvraagstukken.

Samen oud

We ondersteunen ouderen zodat ze langer gezond blijven en minder eenzaam zijn. Er moeten sociale activiteiten komen, er moet een goed netwerk komen rond ouderen en er moeten goed bereikbare ontmoetingsplaatsen zijn. Hierbij is het belangrijk dat vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten en dat de vrijwilligers en de professionals elkaar weten te vinden. We organiseren informatie- en netwerkbijeenkomsten. We stimuleren bewonersinitiatieven op dit gebied en ondersteunen ze waar nodig financieel.

Buurtbetrokkenheid

We willen graag dat bewoners actief zijn in de buurt en erbij betrokken zijn. Dat maken we op verschillende manieren mogelijk. Bewoners zijn zelf al erg goed in staat om zich te organiseren en daar maken we gebruik van. We zorgen voor gerichte informatie en stimuleren maatregelen om maatschappelijke doelen te bereiken, bijvoorbeeld om ervoor te zorgen dat ouderen minder eenzaam zijn.

Ook doen we een beroep op de kennis van vrijwilligers. We dagen hen uit om mee te denken over de maatschappelijke opgaven in de andere wijken van Segbroek. We investeren in stevige informele (vrijwilligers)netwerken op het gebied van zorg voor ouderen en buurtveiligheid.

Bewoners betrekken we zoveel mogelijk bij de herinrichting van speelplaatsen. De herontwikkeling van het HALO-terrein en de Sacramentskerk zijn belangrijke projecten waarbij we oog hebben voor de verschillende belangen van de omwonenden.

We stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven gericht op het vergroten van de buurtbetrokkenheid.

Communicatie

Er zijn verschillende ideeën om de interactie met bewoners te verbeteren door gebruik te maken van andere manieren van informatievoorziening. De komende jaren onderzoeken we welke oplossingen bruikbaar zijn. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een 'omgevingsalert', een facebookpagina, een nieuwsbrief, de inzet van e-participatie en een informatiepakket voor nieuwe bewoners. We organiseren drie keer per jaar een open inloop voor bewoners waar men terecht kan met vragen over en ideeën voor de wijk.

5. Activiteiten 2016

Duurzame woonomgeving

Buitenruimte

- Netwerk- en inspiratiebijeenkomsten organiseren over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte, vergroenen buitenruimte en duurzaamheidsinitiatieven.
- Zorgen dat bewoners weten dat er budgetten zijn voor duurzaamheidsinitiatieven, sportinitiatieven en voor versterken leefbaarheid door wijkpartners en dat ze die gebruiken.
- Zorgen dat bewoners informatie over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte, vergroenen van de buitenruimte en duurzaamheidsinitiatieven gemakkelijk kunnen vinden, o.a. via een website.
- Mogelijkheden verkennen om sportvelden aan de Laan van Poot en de Houtrust open te stellen.
- In overleg met bewoners bekijken hoe we in het groen van de middenberm van de Tortellaan een speelvoorziening kunnen aanleggen. Zo nodig verbeteren we de groenvoorziening zelf ook.
- In de winter van 2015/2016 worden in heel Den Haag oude populieren vervangen. In de Vogelwijk gaat het om een populier aan de rand van het Westduinpark, bij de Kwartellaan, en een populier in de Bosjes van Poot.

Leefbaarheid en veiligheid

- In overleg met bewoners onderzoeken hoe we de uitstraling van de Houtrustweg kunnen verbeteren.
- Bewonersinitiatieven om inbraak te voorkomen stimuleren en ondersteunen.
- Voorlichtingsbijeenkomsten over veiligheidsvraagstukken organiseren.

Westduinpark en Bosjes van Poot

- Verder gaan met de vervanging van verharding en de aanleg van nieuwe paden.
- Het voormalige zenderpark bij Duindorp openstellen voor publiek.
- In overleg met de speeltuincommissie Vogelwijk en kinderen uit de buurt nadenken over een ontwerp voor de Berenkuil. De uitvoering vindt begin 2016 plaats.
- In opdracht van de Provincie Zuid-Holland extra maaiwerk uitvoeren op enkele plekken en een deel van de beplanting afplaggen.
- Het vrijwilligerswerk voortzetten.

Samen oud

- Netwerk rond ouderen versterken.
- Bestaande bewonersinitiatieven inventariseren en nieuwe stimuleren.
- Ouderen ondersteunen zodat ze langer gezond blijven.
- Informatie- en netwerkbijeenkomsten organiseren.

Buurtbetrokkenheid

- Kennis van vrijwilligers in de Vogelwijk ook inzetten voor andere wijken, bijvoorbeeld hun vragen deel te nemen aan brainstormsessies, kennisuitwisseling, enz.
- Buurtbewoners betrekken bij ontwikkeling HALO-terrein en Sacramentskerk.
- Open inloop organiseren waar bewoners terecht kunnen voor vragen over en ideeën voor de wijk.

